

สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามกรอบที่เป็นตัวเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคม

ก่อนที่จะวิเคราะห์แรงจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคม เพื่อ เป็นพื้นฐานในการมองหรือวิเคราะห์ เบื้องต้นต่อกลุ่มประชากรที่เรานำมาวิจัย

1.1 การศึกษาเกี่ยวกับสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาเป็นตัวแปรทางภูมิหลังทางสังคมและ เศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดสามารถอธิบายได้จากการวิจัยของอัลมอนต์ (Almond) แอกเกอร์ (Agger) และโรสเนา (Rosenau) พบว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่ขาดการศึกษา นั้นหมายความว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกระตุ้นต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

การศึกษาของอัลมอนต์ (Almond) ใน Civic Culture ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นของผลกระทบของปัจจัยทางด้านการศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง¹ ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวพบว่า บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมี

¹ Lester Milbrath, Political Participation: How Why People Get Involved in Politics, 4th ed. (Chicago: Rand McNally & Co., 1970), pp.122-123.

1. ความระมัดระวังอิทธิพลของรัฐบาลต่อเอกชน
2. การติดตามการเมือง และให้ความสนใจต่อการพรรคทำเสียงมากกว่า
3. การมีข่าวสารทางการเมืองมากกว่า
4. การมีความคิดเห็นในเรื่องการเมืองมากกว่า
5. การเข้าร่วมอภิปรายทางการเมืองมากกว่า
6. การมีความรู้สึกระยะที่จะอภิปรายทางการเมือง
7. สามารถมีอิทธิพลต่อรัฐบาล
8. การเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นขององค์กรต่างๆ
9. การมีแนวโน้มแสดงความเชื่อมั่นในตนเอง

จากการศึกษาของเกอฮาร์ด อี เลนสกี (Gerhard E. Lanski) พบว่า ในสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต เด็กที่เกิดในครอบครัวที่มีอำนาจทางการเมืองมีฐานะมั่งคั่ง และเป็นชนชั้นนักบริหาร หรือมีอาชีพอิสระจะมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เกิดในครอบครัว เช่นนี้ ถ้าหากจะกล่าวไปแล้วโอกาสที่จะได้รับมากน้อย แต่ไหนขึ้นอยู่กับการรายได้หรือความมั่งคั่ง ซึ่งเป็นตัวกำหนดโอกาสในการศึกษา ²

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่าน เช่น พัทนัม (Putnam) ได้ให้ทัศนะว่า ระดับศึกษามีความสำคัญต่อการจัดช่วงชั้นทางสังคม กล่าวคือ มีความสัมพันธ์กับสถานะทางการเมือง ³ ส่วน สโตน (Stone) ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้ซึ่งมีการศึกษาสูงจะมีแรงที่จะแสวงหาอำนาจมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ⁴ สำหรับมิลแบรท (Milbrath) ได้ให้ทัศนคติเพิ่มเติมว่า บุคคลที่ไม่ได้รับการศึกษา

² Gerhard E. Laski, Power and Priviledge: A Theory of Social Stratification (New York: McGraw-Hill, 1966), p.391.

³ Putnam, The Comparative Study of Political Life, p.8.

⁴ William F. Stone, The Psychology of Politics (New York: The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co., Inc., 1974), p.113.

หรือมีความเข้าใจการเมืองไปในทางที่ผิด มีแนวโน้มว่าจะตัดขาดจากการเมืองโดยสิ้นเชิง กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อการที่บุคคลจะมีส่วนร่วมทางการเมือง^๑

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่ามีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้งอย่างไร

ในเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นวุฒิการศึกษาของบิดา มารดาของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าบิดาของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนถึงร้อยละ 33.33 ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 4 มีเพียงร้อยละ 3.33 ที่มีวุฒิการศึกษาจบปริญญาตรี

ตารางที่ 3 คุณวุฒิการศึกษาของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คุณวุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ป.4	1	3.3
ม.ศ. 1-3	4	13.3
ม.ศ. 4-5	3	10.0
ปวช.	5	16.6
ปวส.	4	13.3
ปริญญาตรี	9	30.0
สูงกว่าปริญญาตรี	4	13.3
รวม	30	100.0

^๑ Millbrath, Political Participation: How and why People Get Involved in Politics, pp.42-43, 45-132.

และมารดาของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนร้อยละ 46.66 มีคุณวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีเพียงร้อยละ 3.33 ที่มีวุฒิการศึกษาจบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ในเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นวุฒิการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนถึงร้อยละ 30.00 ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 3.33 ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดสูงกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำ หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษามีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด

1.2 รายได้กับสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มิลเนอร์ กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านรายได้เป็นตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและเวอ์บา (Verba) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว พบว่า รายได้เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ที่มีลักษณะแตกต่างกัน⁶ กล่าวคือ รายได้มีอิทธิพลสูงต่อรูปแบบกิจกรรมที่ร่วมมือกันมากกว่าลงคะแนนเสียงหรือการติดต่อเฉพาะบุคคล เหตุผลที่รายได้มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง หากจะกล่าวไปแล้วสามารถกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านรายได้มีอิทธิพลต่อความแตกต่างในทัศนคติ และสถานะ เศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ

ในการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจกับการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัย จะได้ศึกษาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาของผู้สมัคร และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่ามีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดอย่างไรบ้าง

⁶ Ibid., p.120.

ตารางที่ 4 ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาของสมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิกสภาจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

รายได้ต่อ เดือน	บิดามารดาของสมาชิกสภาจังหวัด		สมาชิกสภาจังหวัด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2,000-5,000 บาท	10	33.3	6	20.0
5,001-10,000 บาท	8	26.6	12	40.0
สูงกว่า 10,000 บาท	12	40.0	12	40.0
รวม	30	100.0	30	100.0

ในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา ของสมาชิกสภา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า บิดามารดาของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนถึง
ร้อยละ 40.00 มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 10,000 บาท เพียงร้อยละ 26.66 ที่มีรายได้ต่อเดือน
5,001-10,000บาท นอกจากนั้น ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสภาจังหวัด จำนวนถึงร้อยละ
40.00 มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 10,000 บาท มีเพียงร้อยละ 20.00 ที่มีรายได้ต่อเดือน
2,000-5,000 บาท

จากผลการวิจัย แสดงว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาของสมาชิกสภา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
แสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการสมัครรับ เลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

1.3 อาชีพกับสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัจจัยด้านอาชีพมีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งโรเบิร์ต อี เลน (Robert E. Lane) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวนี้ว่า อาชีพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองอย่างยิ่ง⁷ ถ้าหากจะกล่าวไปแล้วอาชีพมีอิทธิพลต่อ

1. ทักษะและความสามารถของบุคคล
2. ประชาชนที่บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับตัว
3. ผลประโยชน์ในความรู้สึกรู้สึกของบุคคลในระบบการตัดสินใจทางการเมือง
4. บทบาททางสังคม ซึ่งอาชีพมีส่วนประกอบอยู่ด้วยของบุคคล

จากกรอบความคิดดังกล่าว จะทำการศึกษาวเคราะห์ถึง อิทธิพลของอาชีพที่มีต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจะทำการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดาของผู้สมัคร และอาชีพของผู้สมัครว่ามี อิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷ Lane, Political life: Why People Get Involved in Politics,
p.331.

ตารางที่ 5 อาชีพของบิดามารดาของผู้สมัคร

อาชีพ	บิดา		มารดา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจหรือค้าขาย	16	53.3	18	60.0
เกษตรกรรม	5	16.6	2	6.6
รับราชการ	1	3.3	-	-
ทนายความ	1	3.3	-	-
รับจ้าง	3	10.0	3	10.0
อุตสาหกรรม	2	6.6	2	6.6
นักการเมือง	1	3.3	-	-
อื่นๆ	1	3.3	5	16.6
รวม	30	100.0	30	100.0

ตารางที่ 6 อาชีพของผู้สมัคร

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
พ่อค้าหรือนักธุรกิจ	17	56.6
เกษตรกรรม	-	-
ข้าราชการ	-	-
ทนายความ	5	16.6
แพทย์	-	-
รับจ้าง	7	23.3
นักการเมือง	1	3.3
รวม	30	100.0

ในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นอาชีพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนถึงร้อยละ 56.66 มีอาชีพ พ่อค้า หรือนักธุรกิจ มีเพียงร้อยละ 3.33 ที่มีอาชีพนักการเมือง ซึ่งเราสามารถกล่าวได้ว่า อาชีพพ่อค้าหรือนักธุรกิจ เป็นอาชีพที่มีสถานภาพทางสังคมที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ดังนั้นสมาชิกสภา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่ จึง เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมอยู่ในระดับสูงแสดงว่า สถานภาพทางสังคมมีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นอกจากนี้ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเพศชายถึง 29 คน เพศหญิงเพียง 1 คน และอายุของสมาชิกสภาจังหวัดส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็น ร้อยละ 46.66 รองลงมาอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 26.66 และอายุ 25-35 ปี ร้อยละ 6.66

จากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวเคราะห์มาแล้วกล่าวได้ว่า ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจ (socio-economic status) มีอิทธิพลต่อการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดมากกว่าบุคคลซึ่งมีภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำ อาจเกิดคำถามว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น คำตอบก็คือ บุคคลเหล่านี้ ได้มีโอกาสเรียนรู้ทางการเมืองได้มากกว่าและ มีความพร้อมที่จะลงแข่งขันในการสมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำ

2. สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาอำนาจ

ในสภาพความเป็นจริงทางการเมืองและสังคมนั้นมีบุคคลจำนวนหนึ่งที่ปรารถนาจะมี อำนาจและอิทธิพลมากกว่าบุคคลอื่นๆ เพื่อที่จะมีบทบาทในการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ บัญญัติ กฎหมาย กำหนดนโยบาย การบังคับใช้กฎหมายระเบียบการปกครองและการบริหารกิจการ นับ ตั้งแต่ของชุมชน เช่น หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด จนถึงระดับชาติ โดยหลักการแล้วการใช้อำนาจทาง การเมืองนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่าง เป็นสุข แบ่งปัน ผลประโยชน์กันอย่างเป็นธรรม เสริมความสุขหรือการรับบริการต่างๆจากรัฐ หรือหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมมิใช่เพื่อตนเอง หรือกลุ่มของตน เป็นต้น แต่ในโลกของความเป็นจริง และ

ในทางปฏิบัติแล้วมักจะเป็นว่าผู้แสวงหาอำนาจและอิทธิพลนั้น เมื่อได้อำนาจและอิทธิพล และมีอำนาจทางการเมืองแล้วมีแนวโน้มที่จะใช้อำนาจและอิทธิพลนั้น เพื่อส่วนตนและพรรคพวกอยู่เสมอ

นักปราชญ์การเมืองกล่าวว่า มนุษย์แสวงหาอำนาจโดยจิตสำนึกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง ในการศึกษาเรื่องบุคคลิกภาพและแรงจูงใจของบุคคลซึ่งต้องการแสวงหาอำนาจยังคงมีน้อยมาก แต่มีสิ่งหนึ่งที่นักปราชญ์การเมือง มีความเห็นตรงกันคือ บุคคลที่แสวงหาอำนาจจะมีความกระตือรือร้นมากกว่าคนอื่น ๆ อำนาจสามารถนำมาใช้เพื่อแสวงหาเกียรติยศ สิ่งตอบแทน ความมั่นคง ความนิยมนับถือ ความรักใคร่ ความร่ำรวย และสิ่งมีค่าอื่น ๆ อีกจำนวนมาก

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าความกระตือรือร้นทางการเมืองเป็นตัวชี้ให้เห็นว่า บุคคลนั้นเป็นผู้แสวงหาอำนาจ หากเราพิจารณาจากระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง แล้วจะพบว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะมี 5 ระดับ เรียงจากความกระตือรือร้นจากน้อยไปหามาก คือไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การร่วมโดยทางอ้อมช่วยโฆษณาหาเสียง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมาจากผู้ที่มีความกระตือรือร้นทางการเมืองสูงกว่า ผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ตามกรอบความคิดที่กล่าวมา เราสามารถบ่งชี้ในเบื้องต้นได้ว่า ผู้มาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความกระตือรือร้นทางการเมือง เพื่อต้องการแสวงหาอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจหน้าที่ (authority) ตามกฎหมาย หรือกำลังอำนาจ (power) ที่เกิดจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่หรือผลโดยทางอ้อมส่งผลให้ราษฎรให้การยอมรับ เชื้อพียง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามขึ้นมาเพื่อดูว่า ในเมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจพอสมควร ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดมีแรงจูงใจที่ต้องการจะมีอำนาจนี้หรือไม่ คำตอบที่ได้รับมีดังนี้

คำตอบ "กฎหมายน่าจะให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน แต่เดี๋ยวนี้กฎหมายให้ความเป็นธรรมเฉพาะคนที่มีอำนาจ ส่วนคนจนๆ ยิ่งแย่งลงไปทุกที"

ตารางที่ 7 สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาอำนาจ

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
- นักธุรกิจ	17	15	88.0
- รับจ้าง	7	6	85.7
- ทนายความ	5	5	100.0
การศึกษา			
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	3	75.0
- ปริญญาตรี	9	8	88.8
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	14	82.3
รายได้			
- มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	9	75.0
- 5,001-10,000 บาท/เดือน	12	11	91.6
- 2,000-5,000 บาท/เดือน	6	5	83.3
อายุ			
- 46-55 ปี	8	7	87.5
- 36-45 ปี	14	13	92.8
- 25-35 ปี	6	4	66.6

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพเป็นนายความ มีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านามากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านาจน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาที่มีอาชีพรับจ้าง

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านามากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านาจน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 5,001-10,000 บาท จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านามากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ในระดับต่ำ (2,000-5,000 บาทต่อเดือน) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านาจน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ในระดับสูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป)

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านามากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุมาก (46-55 ปี) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาอ่านาจน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุน้อย (25-35 ปี)

จากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อให้การวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวมีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ไปสัมภาษณ์สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาบางท่านเกี่ยวกับประเด็นนี้ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์นายสนั่น ศรีจันทร์ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยา เขตอำเภอพระนครหรืออยุธยา ในประเด็นดังกล่าวพบว่า

"มูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด เพื่อช่วย เหลือ ส่วนรวม แต่เมื่อ เข้าไปแล้วมีการแบ่งชั้นวรรณะ แบ่งพรรคแบ่งพวกกัน หมายถึง เข้า ไปแล้วมันรวมกันไม่ค่อยได้พวกใครพวกมัน สาเหตุจากต่างคนอยากจะเป็นใหญ่ แบ่ง กัน เป็นประธานสภาจังหวัด เป็นรองประธานสภาจังหวัด...."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าว ได้ชี้ให้เห็นว่า อำนาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้สมัครมา สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด นอกจากนี้ นายสมศักดิ์ กอบัวแก้ว สมาชิกสภาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางช้าง ได้ให้คำสัมภาษณ์เสริมในประเด็นเดียวกันนี้ว่า

"มูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด เพราะ... ความคุมดูแลงบประมาณควบคุมการบริหารนอกจากนี้เจ้าหน้าที่ปกครองและเจ้าหน้าที่ ตำรวจให้ความเกรงใจ คล้ายๆ เราได้ช่วยเหลือราษฎร ได้ให้ความถูกต้องกับราษฎร บางครั้งเจ้าหน้าที่ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจหมกเหมงรังแกเราช่วยไปติดต่อกแล้ว เจ้าหน้าที่เกิดความเกรงใจเรา...."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าว ได้ชี้ให้เห็นว่าความต้องการให้เจ้าหน้าที่ปกครองและเจ้าหน้าที่ ตำรวจใจที่มีความเกรงใจต่อสมาชิกสภาจังหวัดซึ่งถือว่าเป็นการใช้อำนาจอิทธิพลอย่างหนึ่ง เป็น ปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้สมัครมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด นอกจากนี้ นายถนอม งามแดน สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอวังน้อย ได้ให้คำสัมภาษณ์เสริมในประเด็นเดียวกันนี้ว่า

"...อำนาจไม่ค่อยมีอะไรมันมีอยู่อย่างเดียวคือของบอะไรจะมาเราก็รู้ก่อน เราก็ไปขอคูหลักฐานถ้าเป็นชาวบ้านธรรมดาไปขอตรวจดู เขาก็ไม่ให้ดู..."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าว ได้ชี้ให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดสามารถใช้อิทธิพลต่อส่วน ราชการในการไปขอตรวจสอบว่า จังหวัดได้รับงบประมาณในด้านต่างๆ เท่าใดซึ่งจะทราบก่อน ประชาชนทั่วไป ซึ่งถือว่าเป็นการใช้อำนาจแบบไม่เป็นทางการ นอกจากนี้ นายสมศักดิ์ วาณิชปฏิยุทธ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางปะหัน ได้ให้คำสัมภาษณ์เสริมในประเด็น เดียวกันนี้ว่า

"....ในการช่วยเหลือประชาชน เราช่วยเป็นบันไดขั้นแรก กรณีที่ดินรुकสู้กัน เราก็ให้ที่ดิน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชี้แจง โดยเรากระตุ้นให้เขาหน่อย ำ้งานเร็ว หน่อย คือ 10 วันให้เหลือ 5 วัน งานทุกสิ่งทุกอย่างในอำเภอ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ก็ตามมาหา เรา เห็นว่าเราทำทุกสิ่งทุกอย่างได้...."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด นอกจากเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนแล้ว แต่ในจิตสำนึกส่วนลึกจริงๆ ยังต้องการมีอำนาจ เพราะความคิดที่ยังมีอำนาจย่อมจะต้องมีอิทธิพลแม้ไม่ใช่โดยตรงต่อรัฐก็ยังมีโดยทางอ้อม โดยปกติแล้วผู้ที่ปรารถนาจะได้มาซึ่งอำนาจ ก็จำเป็นต้องเข้าร่วมทางการเมืองในลักษณะที่เข้มขัน หรือมีความกระตือรือร้นมากกว่าผู้อื่น เช่นลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในบางครั้งผู้ที่เข้าร่วมทางการเมืองอ้างว่าทำเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ ทั้งๆ ที่เหตุผลที่แท้จริงก็คือการแสวงหาอำนาจให้แก่ตนเอง

3. สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศ

คนบางคนมีความรู้สึกว่าการดำเนินชีวิตไปวันๆ หนึ่ง โดยไม่มีใครรู้จัก ไม่มีใครนับหน้าถือตาเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย จึงเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง ในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งเพื่อให้คนรู้จักมากขึ้น ซึ่งในทางพระพุทธศาสนากล่าววามมนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาเพราะแรงผลักดันที่เรียกว่า ตัณหาซึ่งคือความทะยานอยาก หรือความใคร่ความกระหาย อยากเป็นโน่นอยากเป็นนี้ อยากได้นั้นอยากได้นี้ หนึ่งในงานวนั้นที่มนุษย์อยากมีอยากได้ คือชื่อเสียง เกียรติยศ เราไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าใครไม่อยากมีชื่อเสียง มีเกียรติยศให้สังคมยอมรับตามทฤษฎีของมาสโลว์ ลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง (esteem needs) อยู่ขั้น 4 ซึ่งเกือบจะเป็นเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์แล้ว วิธีการที่จะได้มาซึ่ง "ชื่อเสียง เกียรติยศ" มีหลายวิธีด้วยกันแต่วิธีการหนึ่งที่จะได้มาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศ คือการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนไม่ว่าในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

ชื่อเสียง เกียรติยศ มีลักษณะเป็นนามธรรมมาก เป็นสิ่งที่จะมิได้ต้องให้คนในสังคมยอมรับว่า บุคคลนั้นๆ มีอยู่จริง ซึ่งบุคคลคนนั้นจะมีมากน้อยอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับว่า คนยอมรับมาก

ขนาดไหน ถ้าคนยอมรับมากก็แสดงว่าบุคคลนั้นมีชื่อเสียงเกียรติยศมาก ถ้าคนยอมรับน้อยก็แสดงว่าบุคคลนั้นมีชื่อเสียง เกียรติยศน้อย

ตำแหน่ง "สมาชิกสภาจังหวัด" เป็นตำแหน่งที่มีอำนาจ มีชื่อเสียง เกียรติยศ และตำแหน่ง "สมาชิกสภาจังหวัด" เป็นปัจจัยที่เป็นมูลเหตุจูงใจผลักดันให้บุคคลเข้ามาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามขึ้นมาเพื่อดูว่า ในเมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นตำแหน่งที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นพอสมควร สมาชิกสภาจังหวัดมีแรงจูงใจที่ต้องการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศหรือไม่ คำตอบที่ได้รับมีดังนี้

คำถาม "การเป็นสมาชิกสภาจังหวัดเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและวงศ์ตระกูลให้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป"

ตารางที่ 8 สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศ

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
- นักธุรกิจ	17	16	94.1
- รับจ้าง	7	6	85.7
- นายควม	5	5	100.0
การศึกษา			
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	3	75.0
- ปริญญาตรี	9	9	100.0
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	16	94.1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
รายได้			
- มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	11	91.6
- 5,001-10,000 บาท/เดือน	12	11	91.6
- 2,000-5,000 บาท/เดือน	6	6	100.0
อายุ			
- 46-55 ปี	8	7	87.5
- 36-45 ปี	14	14	100.0
- 25-35 ปี	6	5	83.3

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพเป็นทนายความ มีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพรับจ้าง

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้อยู่ในระดับต่ำ คือ รายได้ตั้งแต่ 2,000-5,000 บาทต่อเดือน จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภา

จังหวัดที่มีรายได้ในระดับปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อเดือน) และระดับสูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน)

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุมาก (46-55 ปี) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุน้อย (25-35 ปี)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาบางท่านเกี่ยวกับประเด็นนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านลึกยิ่งขึ้น

นายสหัส สิงห์โต สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา ได้ชี้ให้เห็นถึงมูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้งไว้ว่า

"...มูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดก็เพราะต้องการช่วยเหลือประชาชน เรามองเห็นว่า คนบางคนเมื่อได้เป็น สจ. แล้ว ไม่ได้มองเห็นชาวบ้านเลยต้องการแก้ปัญหาประชาชน อย่างอื่นก็ไม่มีอะไรที่ว่าจะไปคิด กอปรกับผมไม่เคยคิด ผมอายุมากแล้ว อยากจะสร้างชื่อเสียงให้ประชาชนยอมรับ..."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นว่า "ชื่อเสียง เกียรติยศ" เป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้สมัครมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด นอกจากนี้ นายอุทัย โกรเดชา สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางไทร และเป็นประธานสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ให้คำสัมภาษณ์เสริมในประเด็นเดียวกันนี้ว่า

"...ผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง เป็นประธานสภาจังหวัดทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องประชุมเหมือน เป็นหัวหน้าของสมาชิกสภาจังหวัด... มีหน้าที่เกิดมีการประชุมอะไรบางอย่างเกี่ยวกับหน่วยงานราชการ เขาก็ต้องเชิญประธานสภาจังหวัด ในฐานะตัวแทนสมาชิก

สภาจังหวัด เข้าร่วมประชุมรับรู้เพราะตำแหน่งหน้าที่นี้ ถ้าพูดกันจริงๆ แล้วมันก็มีเกียรติ เราก็ได้รับเกียรติสูงสุดแล้วในชีวิต"

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้ สามารถกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านชื่อเสียงเกียรติยศเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้สมัครมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด และนอกจากนี้ นายวิสิษฐ เลิศลิขิตลาตั้ง สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยา เขตอำเภอบางบาล ได้กล่าวว่า

"...มูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด เพราะอยากทำให้คนรู้จัก เยอะในส่วนอำเภอ ส่วนจังหวัดเราติดต่อประสานงานอะไรก็มีคนรู้จักทำให้ง่ายขึ้น ไปติดต่อหน่วยราชการก็ให้การต้อนรับเรา ใจก็เกียรติเรา..."

คำให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวนี้ยังทำให้เห็นภาพการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศเป็นตัวกระตุ้นผลักดันให้ผู้สมัครมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยซึ่งได้จากแบบสอบถามและคำให้สัมภาษณ์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัดส่วนใหญ่หรือทุกคนได้กล่าวถึง ประเด็นการแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศกับการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดว่า

"...การเป็นสมาชิกสภาจังหวัด เป็นตำแหน่งที่มีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล เป็นการสร้างชื่อเสียงให้ปรากฏแก่ประชาชน และทำให้ประชาชนได้รู้จักอย่างกว้างขวาง..."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้ สามารถกล่าวได้ว่าตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นตำแหน่งที่มีชื่อเสียงเกียรติยศเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ผู้สมัครมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาของจังหวัด อันจะส่งผลต่อการรักษาหรือปกป้องผลประโยชน์หรือแม้แต่ทั้งการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง

4. สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหารายได้

รายได้ เป็นสิ่งหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องการ เพื่อให้ทำมนุษย์มีความ เป็นอยู่ดีขึ้น การ เข้าร่วมทางการเมืองไม่ว่าระดับใด ต้องยอมรับความจริงอย่างหนึ่งว่าก็เพื่อต้องการหาประโยชน์จากการเมืองด้วยกันทั้งสิ้นและคงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าคนไม่ได้ประโยชน์จากการเมืองรูปใดรูปหนึ่ง อย่างไรก็ตามหากบุคคลที่มาเล่นการเมืองหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองมีฐานะทางการเงินดีอยู่ก่อนแล้ว แรงจูงใจในการมาเข้าร่วมทางการเมืองอาจไม่ใช่เพื่อมาแสวงหารายได้ แต่อาจต้องการสิ่งอื่นๆ เช่น อำนาจ ชื่อเสียงเกียรติยศ

แต่เดิมตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัด ยังไม่มีเงินค่าตอบแทนประจำเดือน จะมีก็เพียงได้รับเบี้ยประชุมครั้งละ 225 บาท และได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ เช่น การมีสิทธิลดอัตราค่าโดยสารในการเดินทาง การมีสิทธิลดค่ารักษาพยาบาลเท่านั้น แต่ในปัจจุบัน กระทรวงมหาดไทยได้ออกข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทน ของประธาน รองประธาน สมาชิกสภาจังหวัดและ เบี้ยประชุมกรรมการสภาจังหวัด พ.ศ.2532 โดยกำหนดให้ประธานสภาจังหวัดได้รับเงินค่าตอบแทน เดือนละไม่เกิน 5,000 บาท รองประธานสภาจังหวัดไม่เกินเดือนละ 3,000 บาท และสมาชิกสภาจังหวัดไม่เกินเดือนละ 2,000 บาท ส่วนค่าเบี้ยประชุมกรรมการได้รับในอัตราวันละ 100 บาท นอกจากนี้ สมาชิกสภาจังหวัดยังคงได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ อีกมากมาย เช่น ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการ สิทธิลดค่าโดยสารในการเดินทาง สิทธิลดค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวกับแรงจูงใจในการแสวงหารายได้ ค่าตอบแทนที่ได้รับมีดังนี้

คำถาม " เงินค่าตอบแทนของสมาชิกสภาจังหวัดประจำ เดือนที่สมาชิกสภาจังหวัดได้รับอยู่ในปัจจุบันยังมีน้อยเกินไป ไม่เหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ควรจะมีการปรับให้สูงขึ้น"

ตารางที่ 9 สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหารายได้

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	.		
- นักธุรกิจ	17	16	100.0
- รับจ้าง	7	6	85.7
- ทนายความ	5	4	80.0
การศึกษา			
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	3	75.0
- ปริญญาตรี	9	9	100.0
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	16	94.1
รายได้			
- มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	12	100.0
- 5,001-10,000 บาท/เดือน	12	11	91.6
- 2,000-5,000 บาท/เดือน	6	5	83.3
อายุ			
- 46-55 ปี	8	8	100.0
- 36-45 ปี	14	13	92.8
- 25-35 ปี	6	5	83.3

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพ เป็นนักธุรกิจมีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้น้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพทนายความ

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้น้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้สูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อเดือน) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้น้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ (2,000-5,000 บาทต่อเดือน)

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุมาก (46-55 ปี) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุปานกลาง (36-45 ปี) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหารายได้น้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุน้อย (25-35 ปี)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อให้การวิจัยในประเด็นนี้มีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์สมาชิกสภาจังหวัดบางท่าน ดังนี้

จากการสัมภาษณ์นายวิเชียร เอนกลาง สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอเสนา ได้ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับประเด็นเรื่องรายได้ของสมาชิกสภาจังหวัดว่า

"...ค่าตอบแทนเพียงนิดเดียว เพราะสมาชิกสภาจังหวัดไม่มีอะไร ค่าตอบแทนเดือนละ 2,000 บาท ภาษีสังคมของสมาชิกสภาจังหวัดแต่ละท่าน เดือนหนึ่งการ์ด เป็นปีกๆ...แต่ค่าตอบแทนให้ เป็นกฎ เกณฑ์ เท่านั้น เองว่ารัฐบาลไม่ได้ทอดทิ้งให้หมา เพื่อเป็นสุนัขจิ้งจอก แต่ผมไม่ได้ดูถูกเงิน เงินมีความสำคัญแต่เราพิจารณาว่า

มันพอกับภาษีสังคมไม่ได้ ผมยังคิดเลยว่าสมาชิกสภาจังหวัด ควรจะรับค่าตอบแทน
อย่างน้อยให้พออยู่ได้ไหม เหมือนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมันเยอะ แต่ของเราไม่ต้อง
เท่าเขาหรอกครับ 50% ของเขาก็ยังดี..."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้ สามารถกล่าวได้ว่า เงินค่าตอบแทน ซึ่งถือว่าเป็นรายได้
ส่วนหนึ่งของสมาชิกสภาจังหวัดที่ได้รับ เป็นรายเดือนไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในตำแหน่งสมาชิกสภา
จังหวัด สมาชิกสภาจังหวัดเห็นว่าควรจะได้มีการปรับอัตราค่าตอบแทนประจำเดือนให้สูงขึ้นกว่าที่
เป็นอยู่เดิม เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาจังหวัด และ
นอกจากนี้ นาย สมชาย สุวิชัย สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอเสนา ได้กล่าวว่า

"...ค่าตอบแทนที่ทางราชการให้คือค่าป่วยการเดือนละ 2,000 บาท
ควรปรับปรุงค่าป่วยการให้ น่าจะคิดจากอัตราเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอย่างเทศบาล
เขากว่า โดยคิดจากอัตราส่วนรายได้ของเทศบาล ถ้าเทศบาลไหนมีรายได้มาก
เงินเดือนก็มากด้วย..."

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้ สามารถกล่าวได้ว่า เงินค่าตอบแทนประจำเดือนซึ่งถือเป็น
รายได้ส่วนหนึ่งนั้น ยังไม่เพียงพอต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัดมีแนวคิด
ว่าควรจะได้หาวิธีการเพิ่มค่าตอบแทน ให้สูงกว่าที่ได้รับอยู่เดิม เกี่ยวกับประเด็นนี้ นายไพจิตร
น้อยนุ้ย สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางไทร ได้กล่าวว่า

"...สิ่งตอบแทนจากการเป็นสมาชิกสภาจังหวัดคงไม่มีอะไรตอบแทนเป็น
ส่วนตัว มีก็อาจจะมียิววาร์และเพื่อนฝูง ค่าตอบแทนอย่างเดียวไม่พออยากให้พูดถึง
เรื่องสวัสดิการของสมาชิกสภาจังหวัด เมื่อ เกิดเจ็บไข้ได้ป่วยให้รักษาให้เต็มที่..."

รายได้ของสมาชิกสภาจังหวัดที่กล่าวมานี้เป็นรายได้โดยตำแหน่งของสมาชิกสภาจังหวัด
ซึ่งหากจะพิจารณาแล้ว เป็นรายได้ที่มากพอสมควร เมื่อ เปรียบเทียบกับรายได้ของข้าราชการ เช่น
ค่าตอบแทนของประธานสภาจังหวัด เดือนละ 5,000 บาท เทียบได้กับอัตราเงินเดือนขั้นต้นของ
ข้าราชการระดับ 5 ที่เดียว

แต่ในความเป็นจริงแล้ว สมาชิกสภาจังหวัดจะอาศัยเพียงรายได้หรือค่าตอบแทนประจำเดือนที่กล่าวมานี้เพียงอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอในการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัวสมาชิกสภาจังหวัดจึงต้องมีอาชีพอย่างอื่นอยู่ก่อน เพราะย่อมเป็นธรรมดาว่าไม่มีสมาชิกสภาจังหวัดคนใดที่ตั้งต้นชีวิตของตนด้วยการลงสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อจะได้เงินเดือนมาเลี้ยงชีพ แต่สมาชิกสภาจังหวัดย่อมต้องมีวิชาชีพที่ตนว่าเรียนมา และประกอบอาชีพตามวิชาชีพนั้นเป็นเครื่องเลี้ยงชีพแน่นอนว่าการเป็นสมาชิกสภาจังหวัดย่อมช่วยทำให้อาชีพเดิมของตนได้งอกเงยมากยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์นายวุฒิชัย ทัฬหยามาศย์ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางปะอิน ได้กล่าวในประเด็นนี้ว่า

"...ที่บ้านก็เป็นโรงไม้ ขายวัสดุก่อสร้าง รับเหมาก่อสร้าง รับเหมาอยู่กับราชการของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อมาเป็น สจ. ก็มีส่วนทำให้อาชีพดีขึ้น คือว่ารู้จักผู้ใหญ่นั่นส่วนที่เรายังไม่ได้ทำงานบางครั้งในแผนกอื่น เรื่องการติดต่อเรื่องงานก็มีส่วน..."

จากการสัมภาษณ์นายประสิทธิ์ โชคกิจ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางปะอิน ได้กล่าวในประเด็นนี้ว่า

"...จุดมุ่งหมายในการมาสมัคร สจ. ของคนอื่น ๆ มีหลายอย่างเช่น บางคนมีอาชีพรับเหมาเข้ามาเป็น สจ. ก็รู้โครงการได้ก่อนก็ได้เปรียบบุคคลภายนอกนิดหน่อยในแง่ที่ว่าเรารู้โครงการ รู้ว่ามีโครงการอะไร จะไปทำอะไร เราทำก่อน..."

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการดำเนินธุรกิจการค้าจำเป็นต้องพึ่งอิทธิพลทางการเมือง จะทำให้เกิดการรวมอำนาจทางเศรษฐกิจมากขึ้น กล่าวคือ ทั้งธุรกิจและนักการเมืองจะร่วมมือกันเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ถ้าหากกลับไปมองในแง่มุมมองหนึ่งปรากฏว่า กลุ่มบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนมากที่สุดก็คือ บุคคลที่มีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจต่ำที่สุด ซึ่งได้แก่ ประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มักถูกอ้างชื่อมาเพื่อรองรับความชอบธรรมในการดำเนินการ

จัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าของบรรดาผู้นำหรือนักการเมือง นอกจากนี้แรงจูงใจของนักธุรกิจที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเมืองอำนาจทางการเมือง เพื่อปกป้องหรือแสวงหาผลประโยชน์ตลอดทั้งขยายธุรกิจของตนให้มากที่สุด

5. สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาความสะดวกสบาย

มนุษย์เราทุกคนต้องการความสะดวกสบายทั้งในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายดังกล่าวได้มีผู้ให้คำจำกัดความที่มีความหมายว่า "ความสะดวกสบายจะแสดงออกโดยการที่มนุษย์จะเกิดความรู้สึกต่อต้านความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของคนในกรณีที่ต้องใช้ความพยายามส่วนตัว เพิ่มขึ้นและมนุษย์จะยอมรับหรือ เต็มใจรับการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหากพฤติกรรมนั้นจะทำให้ใช้ความพยายามส่วนตัวน้อยลง"

โดยข้อเท็จจริงแล้ว ก่อนที่บุคคลใดจะมาสมัครรับ เลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ย่อมจะต้องประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว และ เมื่อได้รับ เลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด จะทำให้บุคคลดังกล่าวมีฐานะ เป็นตัวแทนของประชาชน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นที่รู้จักทั่วไปในสังคมได้รับการกล่าวขวัญถึง เสมอมาตลอดจนได้รับการยกย่องและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในฐานะที่สมาชิกสภาจังหวัด เป็นตัวแทนของประชาชนมีหน้าที่แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้ผล สมาชิกสภาจังหวัดต้องอาศัยข้าราชการในฐานะ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน กล่าวคือในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการที่รับผิดชอบ ก็คงจะ เป็นการยากหรือ เป็นไปไม่ได้ที่สมาชิกสภาจังหวัดจะแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนนั้นได้ทั้งหมดโดยลำพัง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจในการแสวงหาความสะดวกสบายของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

คำถาม "ท่านคิดว่าส่วนราชการต่างๆ มักจะให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาจังหวัด เป็นอย่างดี"

ตารางที่ 10 สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาความสะดวกสบาย

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
- นักธุรกิจ	17	15	88.2
- รับจ้าง	7	6	85.7
- หมายความ	5	5	100.0
การศึกษา			
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	4	100.0
- ปริญญาตรี	9	8	88.8
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	14	82.3
รายได้			
- มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	10	83.3
- 5,001-10,000 บาท/เดือน	12	11	91.6
- 2,000-5,000 บาท/เดือน	6	6	100.0
อายุ			
- 46-55 ปี	8	7	87.5
- 36-45 ปี	14	13	92.8
- 25-35 ปี	6	5	83.3

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพเป็นนายความจะมีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีประกอบอาชีพรับจ้าง

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้อยู่ในระดับต่ำ (2,000-5,000 บาทต่อเดือน) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ในระดับปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อเดือน) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ในระดับสูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน)

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุมาก (46-55 ปี) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความสะอาดสบายน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุน้อย (25-35 ปี)

จากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อให้การวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวมีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ไปสัมภาษณ์สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาบางท่านเกี่ยวกับประเด็นนี้ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์นายวิเชียร เอนกลาง สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอเสนา เกี่ยวกับประเด็นนี้ คือ

"... เมื่อติดต่อกับทางอำเภอหรือตำรวจก็ได้รับความไว้วางใจ เราติดต่ออะไรก็ดีขึ้น... เมื่อพี่น้องประชาชนได้รับความเดือดร้อน ไม่ได้ได้รับความ เป็นธรรมจากฝ่ายปกครองหรือตำรวจผมก็ เข้าไปใกล้ เกือบชี้แจงความถูกต้องให้มันกระจ่างขึ้นฝ่ายตำรวจจะมารังแกเราไม่ได้ เราก็ต้องเป็นตัวแทนถ้าฝ่ายทางอำเภอไม่ให้ความสะดวกแก่ประชาชนเราก็ต้อง เข้าไปขอร้อง เข้าไปคุยกัน..."

นายสนั่น ศรีจันทร์ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา กล่าวในประเด็นเดียวกันนี้ว่า

"... ผมจะไม่ เอาอำนาจหน้าที่ในการ เป็นสมาชิกสภาจังหวัดมาใช้ใน เรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวผมไม่เอา ไปไหนผมไม่ เคยพบบัตรประจำตัวสมาชิกสภาจังหวัด และไม่ เคยแนะนำว่าผม เป็นสมาชิกสภาจังหวัดนอกจากไปสถานที่ราชการ เพื่อส่วนรวมหรือประชาชนของร้องให้ เข้าไป ผมจึงจะบอกให้รู้..."

แสดงให้เห็นว่ามูล เหตุจูงใจประการหนึ่งในการสมัครรับ เลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ก็เพื่อความสะดวกสบายในการติดต่อขอความช่วยเหลือจากทางราชการซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง ข้าราชการกับสมาชิกสภาจังหวัด ถ้าจะพิจารณาไปแล้ว อาจวิเคราะห์ได้ว่า ข้าราชการมีความ "เกรงใจ" สมาชิกสภาจังหวัดแต่ในจุดนี้มีข้อน่าสังเกตคือ สมาชิกสภาจังหวัดแต่ละคนจะได้รับ ความเกรงใจจากข้าราชการไม่เท่ากัน กล่าวคือ สมาชิกสภาจังหวัดรายใหม่คือ เพิ่งจะเป็นสมัยแรกมักจะได้รับ ความเกรงใจน้อยกว่าสมาชิกสภาจังหวัดที่เป็นมาแล้วหลายสมัย เนื่องจากการเป็นสมาชิกสภาจังหวัดมาแล้วหลายสมัย เป็นการสร้างสมสถานภาพของตนเองให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ นายสมบูรณ์ แยมศิริ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอภาชี ซึ่ง ได้กล่าว เสริมในประเด็นนี้ว่า

"... ในการติดต่อกับหน่วยงานราชการต่างๆ ถือว่าการเป็นประชาชนธรรมดา บางครั้งเราพาประชาชนไป เขารู้ว่าเป็นผู้นำมวลชน เขาก็ให้ความสะดวก เขาก็ไม่กล้าขัด..."

นายสมถวัณย์ พาสุกศรี สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภออุทัย ได้กล่าว
เสริมในประเด็นนี้ว่า

"...ถ้าเขา (ประชาชน) ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการติดต่อกับ
หน่วยงานทางราชการ เราก็ต้องเดินเข้าไปเอง เข้าไปชี้แจงเรื่องเป็นยังงี้
ขอความกรุณาให้เขาช่วยเหลือมันก็ง่ายกว่าบุคคลธรรมดาเข้าไป..."

จากการสัมภาษณ์นายวุฒิชัย หทัยามาตย์ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต
อำเภอบางปะอิน ได้กล่าวในประเด็นนี้ว่า

"...เป็นธรรมดา สจ. มักจะรู้จักหัวหน้าหน่วยงาน เช่น ไฟฟ้า ทาณิชย์
ขนส่ง มีอะไรเราก็เดินเรื่องสายตรง บางทีเรื่องของเราไปยื่นไว้ยังอยู่ที่พนักงาน
ไปเบิกไว้ เราก็ยื่นโดยธรรมดาแต่บอกหัวหน้าว่า งานนี้ช่วยหน่อยนะครับว่าเป็นความ
เดือดร้อนจริงๆ ก็อาจจะไวขึ้น..."

จากการสัมภาษณ์นายประสิทธิ์ โชคกิจ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอ
บางปะอิน ได้เสริมในประเด็นนี้ว่า

"....การเป็นสมาชิกสภาจังหวัดมันก็มีส่วนบ้าง เวลาไปติดต่อก็สะดวก
กว่าประชาชนธรรมดาเล็กน้อย...ที่ว่าสะดวกกว่าคือเรารู้จัก คือเวลาประชุมสภา
หัวหน้าส่วนราชการทั้งหมดก็มาประชุมด้วย เราก็ได้รู้จักกันในสภา หรือว่าตำรวจทุก
สภ.อ. ก็มาประชุมด้วย เรามีปัญหาอะไรก็บอกเขาโดยตรงได้ ถ้าเขาไม่รู้จักเราก็
ต้องไปผ่านทางร้อยเวรก่อน..."

จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน
ของประชาชน และในขณะเดียวกันก็สามารถใช้อำนาจประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตน
เนื่องจาก เมื่อได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดแล้ว ก่อให้เกิดสถานภาพที่สูงกว่าประชาชน หรือ
สามารถ เปรียบเทียบได้ว่าไม่แตกต่างไปจากสถานภาพของข้าราชการในเชิงศักดิ์ศรี (คุณสมบัตินี้

เป็นสิ่งที่คนไทย โดยเฉพาะข้าราชการให้ความสำคัญมากต่อการมีปฏิสัมพันธ์กันต้องอยู่ในระดับเดียวกัน) ด้วยระดับของสถานภาพนี้ จึงทำให้สมาชิกสภาจังหวัดสามารถที่จะขอร้องให้ข้าราชการมาช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เพื่อความสะดวกได้มากกว่าการที่จะร้องขอในฐานะของประชาชน

6. สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคง

ในปกตินักการเมืองอาชีพคิดอยู่ 3 อย่าง คือความมั่นคงในอาชีพทางการเมืองของตนเอง ความนิยมของประชาชนกับผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ถ้าได้ทั้ง 3 อย่างนี้หมดนับว่าเป็นยอดปรารถนา แต่ถ้าจำเป็นต้องเลือกเอา คือไม่อาจจะได้ทั้งหมด แต่ได้บางส่วน นักการเมืองจะเลือกอะไรก่อนหลังใน 3 ประการนี้ การตัดสินใจเช่นนี้ไม่ใช่ของง่ายแท้จริงแล้วขึ้นอยู่กับเรื่องไขว้ในแต่ละสังคมด้วย หากดูจากสภาพการเมืองไทยในทุกวันนี้ คาดคงไม่พ้นว่า นักการเมืองต้องการผลประโยชน์ตอบแทน หรือหาประโยชน์ใส่ตัว เพราะนักการเมืองสามารถอธิบายได้ว่า ผลประโยชน์ที่เขาหามาได้ยิ่งมากเท่าไรก็จะยิ่งช่วยให้อาชีพทางการเมืองเขามั่นคงได้ เพราะเขาสามารถนำสิ่งนั้นแลกเปลี่ยนกับโอกาสที่จะได้ เป็นผู้แทนปวงชนให้ต่อไปเรื่อยๆ

ความมั่นคง หมายถึง ความปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากความกลัวในสิ่งต่างๆ ความปรารถนาดังกล่าว เป็นสิ่งที่มีอยู่และแฝงอยู่ในจิตใจของมนุษย์ทุกคน ระดับของความต้องการของมนุษย์ในเรื่องความมั่นคงจะเป็นสิ่งสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมดซึ่ง เป็นความต้องการที่จะรักษาอำนาจรายได้ ชื่อเสียงเกียรติยศและความสะดวกสบายที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงอยู่ตลอดไปในอนาคต ซึ่งในการที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายดังกล่าวได้จำเป็นต้องใช้อย่างยิ่งที่นักการเมืองจะต้องพยายามให้ได้รับเลือกตั้งเพื่อ เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีก

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงของสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

* เรื่องเดียวกัน, หน้า 114.

คำถาม "ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดสมัยหน้า ท่านมีความตั้งใจจะลงรับสมัครเลือกตั้งอีก"

ตารางที่ 11 สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคง

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
- นักธุรกิจ	17	15	88.2
- รับจ้าง	7	6	85.7
- หมายความ	5	4	80.0
การศึกษา			
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	4	100.0
- ปริญญาตรี	9	8	88.8
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	14	82.3
รายได้			
- มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	10	83.3
- 5,001-10,000 บาท/เดือน	12	12	100.0
- 2,000-5,000 บาท/เดือน	6	4	66.6
อายุ			
- 46-55 ปี	8	6	75.0
- 36-45 ปี	14	14	100.0
- 25-35 ปี	6	5	83.3

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพนักธุรกิจมีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพทนายความ

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อเดือน) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้สูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ในระดับต่ำ (2,000-5,000 บาทต่อเดือน)

สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี) จะมีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุน้อย (25-35 ปี) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการแสวงหาความมั่นคงน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุมาก (46-55 ปี)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อให้การวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวมีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ไปสัมภาษณ์สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาบางท่านเกี่ยวกับประเด็นนี้ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์นายอุทัย ไกรเดชา สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางไทร ในประเด็นดังกล่าวพบว่า

"....ผมสมัคร สจ. คู่กับเพื่อนและก็ได้รับเลือกตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2523 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2533) รวมเป็น 3 สมัย ก็ได้รับเลือกตั้งติดต่อกันมาทุกสมัย โดยเฉพาะตัวผม..."

นายสมถวัลย์ พาสุกรี สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภออุทัย กล่าวเสริมในประเด็นดังกล่าวพบว่า

"...ผมเป็น สจ. มาแล้ว 3 สมัย รวมทั้งสมัยนี้ มีแรงจูงใจจากพรรคพวกที่คิดว่าเราทำงานให้เขาได้ ประชาชนก็สนับสนุน..."

แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นตำแหน่งที่สามารถสร้างความมั่นคงให้แก่ผู้ได้รับเลือกตั้ง ในอันที่จะรักษาอำนาจ รายได้ ชื่อเสียงเกียรติยศ และความสะดักสบายที่มีอยู่แล้วให้สามารถสืบเนื่องต่อไป โดยพยายามให้ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีก และสิ่งที่เป็นเครื่องยืนยันสนับสนุนประเด็นดังกล่าวนี้ จากการสัมภาษณ์นายสมศักดิ์ กอบัวแก้ว สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางซ้าย นายไพจิตร บ้อยบุญ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางไทร นายสมชาย สุวิชัย สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอเสนา ตลอดจนนายประสิทธิ์ โชคกิจ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางปะอิน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า คนได้รับเลือกตั้งเป็น สจ. ครั้งนี้เป็นสมัยที่ 2 ติดต่อกันซึ่งเป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาจังหวัด เมื่อได้รับเลือกตั้งเป็นสมัยแรกแล้ว ก็ยังคงปรารถนาที่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันอีกสมัยหนึ่ง ซึ่งในส่วนตัวของจิตใจก็เพื่อรักษาความมั่นคงในอาชีพทางการเมืองของตนให้สืบเนื่องต่อไป อันจะเป็นการรักษาผลประโยชน์ที่ตนมีอยู่ในปัจจุบันให้สืบเนื่องต่อไปในอนาคต

การเป็นตัวแทนกับสมาชิกสภาจังหวัด

บุคคลใดที่ประสงค์จะเป็นสมาชิกสภาจังหวัด จะต้องลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด หากคะแนนเสียงสนับสนุน และให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงให้แก่เขา ถ้าเขาได้รับเลือกตั้งก็จะดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เป็นปาก เป็นเสียงแทนประชาชนในท้องถิ่นในอันที่จะนำปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นไป เสนอสภาจังหวัด เพื่อหาทางแก้ไข

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการเป็นตัวแทนมีความสำคัญอย่างมากต่อสมาชิกสภาจังหวัด แต่เมื่อก้าวถึงการเป็นตัวแทน มักจะพบว่า แต่ละคนมักจะเข้าใจโดยทั่วไปว่า แต่ละคนให้ความหมายเหมือนกัน กล่าวคือ ผู้ที่เป็นตัวแทน (representative) ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกเป็นตัวแทน (represented) ดังที่เรามักจะได้ยินในเรื่องเกี่ยวกับแง่กฎหมาย เช่น การมอบฉันทะ คือผู้มีอำนาจมอบฉันทะให้แก่ตัวแทนไปกระทำการอย่างหนึ่งตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายมาเป็นต้น ในกรณีเช่นนี้ปัญหาจะมีน้อยหรือไม่มี เพราะผู้มอบฉันทะได้ระบุไว้ในใบมอบฉันทะว่าตนมอบหมายให้ผู้รับมอบอำนาจไปกระทำการแทนตนได้ ในเรื่องใดบ้างหรือในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อมาพิจารณาการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาจังหวัด โดยมีประชาชนเป็นผู้มอบฉันทะผ่านการเลือกตั้งแล้ว จะพบว่าความชัดเจนของการมอบอำนาจมีน้อยมาก กล่าวคือ การเลือกตั้งไม่ได้ระบุออกมาอย่างชัดเจนว่า ให้สมาชิกสภาจังหวัดไปทำหน้าที่แทนประชาชนในเรื่องอะไรบ้างอย่างชัดเจน ตรงกันข้าม เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาจังหวัดคือการเป็นตัวแทนในการใช้อำนาจทางการเมืองการปกครองแทนประชาชนเพื่อผลประโยชน์โดยส่วนรวมของประชาชน ถึงกระนั้น ความหมายของการใช้อำนาจทางการเมืองการปกครองเพื่อผลประโยชน์โดยส่วนรวมของประชาชน ก็ไม่มีความชัดเจน เช่น ผลประโยชน์ โดยส่วนรวมของประชาชนคืออะไร ใครเป็นผู้ตัดสินใจ อำนาจทางการเมือง การปกครองมีขอบเขตหรือข้อจำกัดที่ไหน เป็นต้น ซึ่งคำถามเหล่านี้มักจะมีผู้ให้คำตอบที่ต่างกันเสมอ เช่น สมาชิกสภาจังหวัด อาจจะให้คำตอบอย่างหนึ่ง ขณะที่ผู้ออกเสียงเลือกตั้งอาจจะให้คำตอบอีกอย่างหนึ่ง คนในเมืองให้คำตอบอย่างหนึ่ง ขณะที่คนในชนบทให้คำตอบอย่างหนึ่งข้าราชการให้คำตอบอย่างหนึ่ง ขณะที่พ่อค้านักธุรกิจให้คำตอบอีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น ด้วยความจริงดังกล่าวนี้ ทำให้เห็นว่าความหมายของการเป็นตัวแทนและการเลือกตั้งที่พิจารณาในระดับหลักการใหญ่แล้วดูจะไม่มีปัญหาอะไร แต่เมื่อมาพิจารณาในรายละเอียด โดยเฉพาะในระดับความเป็นจริงแล้วจะเห็นปัญหามากมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทวิภาค (dualism) ของความเป็นตัวแทนและการเลือกตั้งอย่างชัดเจนและที่น่าสนใจคือ ลักษณะทวิภาคนี้จะมีลักษณะที่ขัดแย้งกัน (paradox) กล่าวคือ หลักการเป็นอย่างหนึ่งในขณะที่ความเป็นจริงเป็นอีกอย่างหนึ่งที่ขัดแย้งกัน ด้วยสภาพของการเป็นตัวแทนดังกล่าวนี้เอง Loewenberg จึงกล่าวถึงการเป็นตัวแทนว่า

"การเป็นตัวแทนเป็นหลักคิดที่กำหนดขึ้นอย่างไม่ดี (an illdefined concept) กล่าวคือมันมีความหมายที่ขัดแย้งกันในการใช้งาน การเป็นตัวแทน อาจจะหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง หรือแสดงถึงสภาพ การสนองตอบ การมอบอำนาจ ความชอบธรรม หรือการตรวจสอบ การเป็นตัวแทน อาจจะใช้อย่างกว้างๆ ซึ่งสถาบันทางการเมืองใดที่กระทำหน้าที่เป็นตัวแทน หรือ อาจจะแคบ เฉพาะ เป็นตัวแทนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง เป็นที่น่าประหลาดใจที่แนวคิดสาย Burk เรื่องหน้าที่ของการเป็นตัวแทนยังคงใช้อยู่ และ Eulau เรียกเรื่องนี้มีหลักคิด ในเรื่องดังกล่าวที่ดีพอสำหรับการ เมืองสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกนิติบัญญัติและประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งยังไม่มีคำตอบ"

จะเห็นว่าประเด็นวิจารณ์การเป็นตัวแทนของ Loewenberg แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัด ว่า การเป็นตัวแทนในความเป็นจริงนั้นสามารถจะมีความหมายได้ในหลายลักษณะ และการที่จะ ประเมินการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาจังหวัดนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ของสมาชิกสภาจังหวัดมาพิจารณา ไม่ใช่ด้วยการอ้าง "การเลือกตั้ง" แต่เพียงอย่างเดียวว่า สมาชิกสภาจังหวัด เป็นตัวแทนของประชาชน เพราะมาจากการเลือกตั้ง ตรงกันข้าม สมาชิกสภา จังหวัด เป็นตัวแทนของประชาชน เพราะการกระทำของสมาชิกสภาจังหวัดที่กระทำแทนประชาชน ต่างหาก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมิใช่ปัจจัยเดียวเท่านั้นที่ชี้ขาดการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาจังหวัด

ความคิดเรื่องการเป็นตัวแทนของประชาชนดังกล่าวมาแล้วนั้น มีลักษณะเป็นนามธรรมสูง และได้สะท้อนภาพที่เป็นจริงของการเป็นตัวแทน ดังนั้นการเป็นตัวแทนประชาชนที่พึงประสงค์ จึงควรมีลักษณะผสมผสานของหลักการต่อไปนี้

1. สามารถสะท้อนความต้องการและทัศนคติของประชาชนทุกหมู่เหล่าได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การเป็นตัวแทนนั้นมิใช่เพื่อประโยชน์เฉพาะตน หมู่เหล่า เชื้อชาติ หรือพรรคการเมือง ที่ตนสังกัดอยู่เท่านั้น ทั้งนี้ก็เพราะว่าในสภาพความเป็นจริงของสังคม สังคมประกอบด้วยกลุ่มคน หลายๆ ประเภท แต่ละประเภท มีความเกี่ยวพันกันเป็นลูกโซ่ กลุ่มพ่อค้าวาณิชไม่ใช้กระดูก เฉพาะพวกตนยังมีสัมพันธ์กับกลุ่มสมาคมชาวจีน ซึ่งมีมากมายหลายภาษา หรือ เอกชนที่เป็นพ่อค้า นั้น ยังเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนสถาบันการศึกษาเก่า ใยสัมพันธ์ทางสังคมต่างๆ เหล่านี้ที่ยึดเหนี่ยว

ให้สังคมดำรงอยู่ได้และ เชื้อชาติกลุ่มต่างๆ สามารถดำเนินชีวิตและกิจกรรมของตนอยู่ได้ ดังนั้น เพื่อรักษาส่วนรวมไว้ผลประโยชน์ของชาติต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด

2. ตัวแทนมีความอิสระในการตัดสินใจ ความภักดีต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของ ประชาชนและประเทศชาติมาเหนือส่วนตน หมู่เหล่า เชื้อชาติและพรรคการเมือง

3. ความขัดแย้งกันระหว่างตัวแทน อันเนื่องมาจากทัศนคติแตกต่างกันหรือผลประโยชน์ ที่แตกต่างกัน เป็นเรื่องปกติวิสัยและสามารถประนีประนอมกันได้ ทั้งนี้เพราะว่าการ เป็นตัวแทน นั้นถูกร้อยประสานด้วยประโยชน์ของส่วนรวมของชาติและประชาชน

เมื่อได้รับเลือกตั้ง เป็นตัวแทนของประชาชนแล้วหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญของ สมาชิกสภาจังหวัด คือ

1. การสนองความต้องการของประชาชน ภาระผูกพันประการแรกของสมาชิกสภา จังหวัดก็คือ การสนองความต้องการผู้เลือกตั้งตนขึ้นมา ความต้องการนั้นมีมากมาย เช่น ความ ต้องการกฎหมายที่เป็นประโยชน์แก่กลุ่มบางกลุ่มหรือการให้จังหวัดออกข้อกําหนดที่เป็นประโยชน์แก่ กลุ่มใด หรือการเรียกร้องให้มีการสร้างสาธารณูปโภค เช่น ถนนหนทาง โรงเรียนหรือเรียกร้อง ให้ทำประโยชน์เฉพาะบุคคลเท่านั้น ปัญหาที่คือ ความต้องการหรือเสียงเรียกร้องของประชาชนที่มี มากมายและหลากหลายนั้น สมาชิกสภาจังหวัดจะตอบสนองความต้องการของใคร จะตอบสนอง ความต้องการแก่กลุ่มบุคคลที่สอดคล้องกับค่านิยมและผลประโยชน์ของตนเท่านั้น หรือจะตอบสนอง ความต้องการที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของพรรคพวกปัญหา เหล่านี้มีความสำคัญสำหรับสมาชิกสภา จังหวัดมาก เพราะ เมื่อทำหน้าที่สนองความต้องการของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งย่อมทำให้มีผู้ได้ประโยชน์ และผู้เสียประโยชน์ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสนับสนุนของประชาชนที่จะมอบให้แก่คนได้ดีที่สุด หลักการที่พึงคำนึงถึง และยึดถืออยู่เสมอก็คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชนนั้นไม่ควร จะสวนทางกับความต้องการหรือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ การกระทำหน้าที่ที่เพียงแต่หวัง ให้ตนเองได้รับเลือกตั้งและหวังผลเฉพาะครั้งเดียวเท่านั้น หรือเฉพาะคนเท่านั้น เป็นการกระทำที่ เป็นอันตรายต่อการสนองตอบความต้องการของประชาชนตามหลักการประชาธิปไตย ดังนั้นก่อนที่

สมาชิกสภาจังหวัดจะตัดสินใจ เลือกตอบสนองความต้องการของประชาชนในประเด็นใด กลุ่มใดนั้น จะต้องพิจารณาอย่างรอบครอบถึงเจตนารมณ์ของประชาชน การตัดสินใจจะต้องทำด้วยสำนึกที่รับผิดชอบ

2. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ การเป็นสมาชิกสภาจังหวัดนั้น ประชาชนมีความคาดหวังจากสมาชิกสภาจังหวัดเป็นอย่างสูง และดังที่กล่าวมาแล้วว่าความต้องการของประชาชนนั้นมีหลากหลาย ดังนั้นในการสนอง ความต้องการของประชาชนของสมาชิกสภาจังหวัดจะต้องกระทำไปด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งมีแนวทางประกอบการพิจารณา ดังนี้

2.1 ความต้องการของประชาชน และข้อเรียกร้องของประชาชนมีลักษณะ เคลื่อนไหวและแกว่งไกวอย่างรวดเร็ว อีกทั้งข้อเรียกร้องเหล่านั้น อาจจะเนื่องจาก "การจัดตั้ง" หรือ "การระดม" ก็ได้ สมาชิกสภาจังหวัดไม่ควรจะคล้อยตามในลักษณะของการ "วิ่งไล่" ตามอารมณ์ของประชาชนทุกระยะ ทุกๆ เรื่อง เพราะความต้องการหรือไม่ต้องการในลักษณะ เช่นนี้มักจะเป็น การชั่วคราวช่วยยาม หรือมีข้อความต้องการที่แท้จริงของคนจำนวนมาก ดังนั้นสมาชิกสภาจังหวัดต้องใช้วิธีการอย่างรอบครอบ ก่อนที่จะตอบสนองข้อเรียกร้องดังกล่าว

2.2 การตัดสินใจของสมาชิกสภาจังหวัดที่จะสนองตอบข้อเรียกร้องของประชาชนนี้มีพันธกรณีที่มีผลต่อ เนื่องการตัดสินใจตอบสนองข้อเรียกร้องที่เป็นประโยชน์ก็จะบังเกิดต่อ เนื่องยาวนาน การตัดสินใจผิดหรือตั้งต้น เพื่อผลทางการเมือง เฉพาะหน้าก็จะเกิดความเสียหายแก่สาธารณะที่ยาวนานเช่นกัน สมาชิกสภาจังหวัดจะต้องใช้วิจาร์ณญาและซึ่งน้ำหนักผลได้เฉพาะหน้า เช่น การเอาใจชาวบ้านผู้เลือกตั้ง แต่อาจจะเสียหายผลประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติในภายภาคหน้าและต่อเบื้อง จะไม่เพียงเป็นการทำลายผลประโยชน์ของชาติเท่านั้น ยังทำลายคนอีกด้วย เพราะ เมื่อ เป็นประจักษ์แก่คนทั่วไปว่าการกระทำของคนไม่ เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมอนาคตทางการเมืองก็จะดับสิ้นไป

2.3 ความรับผิดชอบต่อประชาชน หมายความว่าสมาชิกสภาจังหวัดที่มาจาก การเลือกตั้งนั้น นอกจากจะต้องสนองตอบความต้องการของประชาชน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ คือทำหน้าที่ของคนให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมแล้ว ยังต้องรับผิดชอบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของคนต่อประชาชนอีกด้วย

เมื่อมาพิจารณาวิเคราะห์สภาพความเป็นจริงของการเป็นตัวแทน ของสมาชิกสภาจังหวัด จะเห็นว่าประชาชนในชนบท ต้องการให้สมาชิกสภาจังหวัด เป็นตัวแทนที่จะช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ของตนเองหรือครอบครัวหรือท้องถิ่น เป็นหลัก ทั้งนี้ เพราะความยากจนและความเดือดร้อนที่ต้อง เผชิญอยู่ทุกวัน ยังคงเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวันที่มีความหมายมากกว่า เรื่อง ของอนาคตหรือ เรื่องทั่วไปที่อยู่ไกลตัว นอกจากนี้แหล่งความช่วยเหลือที่จะแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ใกล้เคียงเหล่านั้นได้ คือ ข้าราชการ และด้วยความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับประชาชนภายใต้ โครงสร้างทางคุณค่า (value structure) ของไทยที่กำหนดให้ข้าราชการเป็นผู้มีอำนาจและ อยู่เหนือกว่าประชาชน ดังนั้นการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากข้าราชการ จะต้องกระทำด้วย "การร้องขอ" ไม่ใช่ การเรียกร้องโดยอ้างสิทธิ์" ภายใต้เงื่อนไขเช่นนี้ประชาชนจึงต้องคิดว่าทำ อย่างไรจึงจะทำให้การร้องขอของคนมีผลได้ ประชาชนจึงต้องมองหา บุคคลอื่นที่พอจะช่วยติดต่อ กับข้าราชการเพื่อร้องขอความช่วยเหลือให้แทนตน และความเป็นจริงพบว่า สมาชิกสภาจังหวัด สามารถจะทำหน้าที่นี้ได้ดีพอสมควร ดังนั้นจึงทำให้สมาชิกสภาจังหวัดถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ เป็น ตัวแทนของประชาชนที่จะติดต่อกับข้าราชการ เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนในท้องถิ่น เป็นหลัก สภาพความเป็นจริงของปัญหาคความเดือดร้อน ในท้องถิ่นที่ประชาชนหวังให้มีการแก้ไข ส่วนใหญ่ก็ เพียงเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ผ่านไป เพราะล้าหลังปัญหาเฉพาะหน้าก็ทำให้ทวก เขาเดือดร้อน มากแล้ว ดังนั้นถ้าจะมีคนมาช่วยแก้ไขปัญหาคความเฉพาะหน้าให้ผ่านไปได้ ในแต่ละขณะก็เป็นสิ่งที่ทวก เขาสามารถจะพอใจแล้ว เมื่อ เป็นเช่นนี้ประชาชนจึงไม่ให้ความสนใจกับปัญหาส่วนรวมของประเทศ หรือปัญหาในท้องถิ่นอื่น เพราะปัญหาเหล่านั้นไม่มีผลกระทบต่อคนโดยตรง ผลที่ตามมาคือประชาชน มักจะไม่สนใจว่าสมาชิกสภาจังหวัดของตนจะตัดสินใจอย่างไรในเรื่องไกลตัวทวก เขาเหล่านั้น ทรายเท่าที่สมาชิกสภาจังหวัดสามารถช่วยแก้ปัญหาใกล้เคียง ในท้องถิ่นให้ทวก เขาได้ ตรงนี้สมาชิก สภาจังหวัดคนนั้นก็จะเป็นผู้แทนที่ดีสำหรับทวก เขาที่จะสนับสนุนต่อไป เมื่อสภาพความสนใจของ ประชาชน เป็นเช่นกล่าวนีี้ จึงทำให้สมาชิกสภาจังหวัดค่อนข้างจะเป็นอิสระที่จะตัดสินใจในเรื่อง ต่างๆ โดยอาศัยวิจารณญาของตนเองเป็นหลัก และยิ่งไปกว่านั้นถึงแม้วิจารณ์ญาฉบับนั้น อาจจะ ส่วนทางกับผลประโยชน์ของประชาชนก็ดูจะไม่ เป็นปัญหา เพราะไม่มีประชาชน จะมา เป็นเจ้าทุกข์ ในการตรวจสอบและควบคุมการกระทำของสมาชิกสภาจังหวัดในเรื่องดังกล่าว

ด้วยสภาพความเป็นจริงและเหตุผลดังกล่าวนี้ ทำให้สมาชิกสภาจังหวัดต้องพยายามสนองตอบต่อผลประโยชน์เฉพาะของท้องถิ่น มากกว่าผลประโยชน์ทั่วไปของจังหวัดโดยรวม เพราะประชาชนสามารถจะมองเห็นคุณค่าของผลประโยชน์เฉพาะของท้องถิ่นจากการกระทำของสมาชิกสภาจังหวัดได้ง่ายและชัดเจนกว่าผลประโยชน์ทั่วไปของจังหวัด ดังนั้น เมื่อปัญหาความเดือดร้อนในท้องถิ่นได้รับการแก้ไข ประชาชนจะรู้สึกเห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์ที่ชัดเจนกว่า เมื่อปัญหาทั่วไปของจังหวัด ได้รับการแก้ไข ฉะนั้น จึงทำให้สมาชิกสภาจังหวัดต้องสนใจและให้ความสำคัญต่อ เรื่องในท้องถิ่นของตนเองมากกว่า เรื่องส่วนรวมของจังหวัดโดยปริยาย

จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดที่ผ่านมา มีข่าวปรากฏออกมาว่า มีการใช้เงินในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เงินที่ใช้ในการเลือกตั้งมีใช้เงินที่เป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียง เช่น แผ่นปลิว ป้ายโฆษณา น้ำมัน และรถยนต์หาเสียงเท่านั้น แต่กลับมีเงินที่ต้องใช้เพื่อการ "ซื้อเสียง" กันมากขึ้น โดยมีหัวคะแนนแต่ละพื้นที่ เป็นผู้คอยกำกับดูแลการลงคะแนน เสียงกับเงินที่ต้องนำไปให้แก่ผู้ออกเสียง โดยเฉพาะภายใต้สภาพการดำรงชีพที่เดือดร้อน เงินจำนวนหนึ่งที่ประชาชนพึงจะได้รับ ด้วยการแลกกับการออกเสียงเลือกตั้ง จึงเป็นการตัดสินใจที่ไม่ยากเลยสำหรับประชาชนที่ยากจน เหล่านั้นจะ เลือกเงินแทนการรักษาคุณค่า และศักดิ์ศรีของคะแนนเสียงของตน นั้นหมายความว่ายังประชาชนมีความยากจนหรือเดือดร้อนในทางเศรษฐกิจมากเท่าใด ย่อมจะทำให้การซื้อเสียงในการเลือกตั้งมีมากขึ้น เท่านั้น ท่ามกลางกระแสที่เงินมีความสำคัญมากขึ้นต่อการชนะเลือกตั้งนี้ ทำให้ความดี หรือความนิยมชมชอบในตัวผู้สมัครมีความหมายน้อยลงที่จะช่วยให้ชนะเลือกตั้งได้ เมื่อความนิยมในตัวผู้สมัครมีความสำคัญลดลง เช่นนี้ย่อมจะผลักดันให้สมาชิกสภาจังหวัดต้องพยายามหาเงินให้มากโดยมุ่งหวังว่าเงินที่ได้มานี้จะช่วยให้ตนมีโอกาสที่จะชนะเลือกตั้งมากขึ้น ส่วนการพยายามช่วยเหลือประชาชนแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนก็จะลดลง ดังนั้นข้อสังเกตที่ควรพิจารณา คือ ถ้าประชาชนยอมรับเงิน เพื่อแลกกับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากเท่าใด ในที่สุดสิ่งทีประชาชนต้องการจากสมาชิกสภาจังหวัด คือ ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ตนก็จะลดความสำคัญลง เพราะสมาชิกสภาจังหวัดทราบว่า การช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนไม่ใช่ปัจจัยหลักที่จะช่วยให้เขาชนะการเลือกตั้ง ตรงกันข้าม เงินที่ใช้ซื้อเสียงต่างหากที่จะทำให้ชนะเลือกตั้งได้ ฉะนั้นจึงไม่มีเหตุผลสำหรับสมาชิกสภาจังหวัดที่จะต้องพยายามช่วยเหลือประชาชนแก้ปัญหาคแต่สมาชิกสภาจังหวัดกลับต้องพยายามหาเงินให้มากที่สุด เพื่อจะได้มีเงินมากพอที่จะไปซื้อเสียงในการเลือกตั้งได้ ถ้าเป็นเช่นนี้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาจังหวัดทั้งในและนอกสภาก็จะถูกกำหนดให้

เน้นที่จะหาประโยชน์ให้กับตัวเองมากกว่าเป้าหมายความว่า ฐานภาพของการ เป็นตัวแทนประชาชน ของสมาชิกสภาจังหวัดก็จะไม่มีความหมายต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคุณ

ประเด็นที่น่าพิจารณาเพิ่มเติมในเรื่องเงินกับการเลือกตั้งคือ การที่ผู้สมัครใช้เงิน เพื่อเอาชนะเลือกตั้งมากขึ้นนี้สะท้อนให้เห็นว่า ตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาจังหวัดจะต้องมีความหมายและความสำคัญ ไม่เช่นนั้นคงจะไม่มีใครที่จะยอมลงทุนด้วยเงินจำนวนมาก เพื่อให้ได้มาซึ่งการเป็นสมาชิกสภาจังหวัด กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เมื่อมีการใช้เงินเพื่อให้ได้มาซึ่งการเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ย่อมจะหมายความว่า การเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสามารถนำมาซึ่งเงินจำนวน อย่างน้อย เท่ากับที่ได้ใช้ไปเพื่อการชนะเลือกตั้งได้ หรืออาจจะมีคนกล่าวว่าอำนาจทางการเมือง ของสมาชิกสภาจังหวัด สามารถจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ได้มากกว่า เงินที่ต้องใช้ไปในการเลือกตั้ง ลักษณะ เช่นนี้สะท้อนถึงแนวโน้มของการใช้อำนาจทางการเมือง เพื่อหาประโยชน์ของผู้มีอำนาจ สภาพของการ เปลี่ยน เงินให้ เป็นอำนาจ และ เปลี่ยนอำนาจกลับมา เป็นเงินที่เป็นวงจรรเช่นนี้ ทำให้ เข้าใจได้ว่า เวทีการเลือกตั้ง เปรียบ เสมือนตลาดที่อำนาจให้ เงินสามารถ เปลี่ยน เป็นอำนาจได้ และในสภาจังหวัด เป็นตลาดที่ทำให้อำนาจ เปลี่ยน เป็น เงินได้ลักษณะของการแลกเปลี่ยนระหว่าง เงินกับอำนาจนี้ ทำให้เห็นว่า ก่อให้เกิด "ตลาดทางการเมือง" ที่มีเงินและอำนาจเป็นสินค้าที่ แลกเปลี่ยนซื้อขายกัน แบบอนสภาพ เช่นนี้ทำให้คุณค่าของการ เป็นตัวแทนของประชาชนของสมาชิก สภาจังหวัดถูกมองข้ามไป

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจในการ เป็นตัวแทนของประชาชนของสมาชิก สภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

คำถาม "ท่านคิดว่า ปัจจุบันคุณธรรม จริยธรรม ของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา จังหวัดมีส่วนน้อยมากในการได้รับคะแนน เสียงเลือกตั้ง"

ตารางที่ 12 สมาชิกสภาจังหวัดกับแรงจูงใจในการเป็นตัวแทนของประชาชน

ภูมิหลังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสภาจังหวัด	จำนวน ทั้งหมด	เห็นด้วย	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
- บัณฑิตธุรกิจ	17	12	70.5
- รับจ้าง	7	4	57.1
- ทนายความ	5	5	100.0
การศึกษา			
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	3	75.0
- ปริญญาตรี	9	8	88.8
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	10	58.8
รายได้			
- มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	5	41.6
- 5,001-10,000 บาท/เดือน	12	11	91.6
- 2,000-5,000 บาท/เดือน	6	6	100.0
อายุ			
- 46-55 ปี	8	6	75.0
- 36-45 ปี	14	12	85.7
- 25-35 ปี	6	3	50.0

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีอาชีพรับจ้างจะมีแรงจูงใจในการเป็นตัวแทนของประชาชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพ

นักธุรกิจ และสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการ เป็นตัวแทนของประชาชนน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอาชีพทนายความ

สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จะมีแรงจูงใจ ในการ เป็นตัวแทนของประชาชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีระดับการศึกษาสูง กว่าปริญญาตรี และสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการ เป็นตัวแทนของประชาชนน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาที่มีรายได้อยู่ในระดับสูง (มากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน) จะมีแรงจูงใจในการ เป็นตัวแทนของประชาชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภา จังหวัดที่มีรายได้ปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อเดือน) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจ ในการ เป็นตัวแทนของประชาชนน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ (2,000-5,000 บาทต่อเดือน)

สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาที่มีอายุน้อย (25-35 ปี) จะมีแรงจูงใจในการ เป็นตัวแทนของประชาชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่สมาชิกสภาจังหวัดที่มีอายุมาก (46-55 ปี) ส่วนสมาชิกสภาจังหวัดที่มีแรงจูงใจในการ เป็นตัวแทนของประชาชนน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภาจังหวัด ที่มีอายุปานกลาง (36-45 ปี)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อให้การวิเคราะห์ในประเด็น ดังกล่าวมีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ไปสัมภาษณ์สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยาเกี่ยวกับ ประเด็นนี้ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์นายประสิทธิ์ โชคกิจ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครหรืออยุธยา เขตอำเภอ บางปะอิน กล่าวในประเด็นเงินกับการเลือกตั้ง

"...การทำเสียงเงินมีความจำเป็นถ้าไม่มีเงิน เราก็เป็นรองเขาต้อง ใช้เงินต้องหาละ เขียดต้อง เจาะตามหมู่บ้านอย่าง เช่นตำบลนี้มีกี่หมู่บ้าน เราก็ต้องไป

หากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กิ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านช่วยเราออกไปแนะนำเราต่อประชาชนก็ต้องมีค่าใช้จ่ายบ้าง..."

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์นายวุฒิชัย หัทธยามาศย์ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตอำเภอบางปะอิน ก็ได้กล่าวเสริมในประเด็นนี้ว่า

"...การหาคะแนนนิยม เงินมีความจำเป็นถึงเราจะไม่แจกเงินแต่เราก็ต้องเสี่ยงคือ บางครั้งหมู่บ้านนี้บอกว่า ที่เป็น สจ. หรือ รับเลือกตั้งนี้ถนนเข้าบ้านนี้ทรุดเลย ขอเงินไปหลวงก็ยังไม่ได้ บางทีเราก็ไปลงให้เอง ก็ทุนของเราเพื่อหาคะแนนก็มีส่วนช่วย ทุกอย่างไม่ว่าผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ส.ส. เราก็มารู้ อยู่ จริงๆ เลย ยังไงถึงไม่แจกก็ต้องเสี่ยงที่จะไม่ใช้เงินเลย เป็นไปไม่ได้..."

นั่นแสดงให้เห็นว่า การใช้จ่ายเงินในการหาเสียงยังมีความจำเป็นต่อการได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาจังหวัด

ประเภทสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เมื่อพิจารณาแรงจูงใจที่ผลักดันให้บุคคลมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามที่ได้วิเคราะห์มาแล้ว สามารถแบ่งสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยพิจารณาจากมูลเหตุจูงใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ 2 ประเภท คือ

1. กลุ่มที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในกลุ่มนี้มีมูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด เพราะต้องการอำนาจ รายได้ ชื่อเสียงเกียรติยศ ความสะดวกสบาย และความมั่นคง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นสิ่งสำคัญที่สุด กล่าวคือ สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประเภทนี้จะถูกกระตุ้นเกือบทั้งหมดโดยเป้าหมายซึ่งให้ประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่าแก่สังคมส่วนรวม ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 กลุ่มแสวงหาอำนาจ ลักษณะของสมาชิกสภาจังหวัดกลุ่มนี้จะประกอบอาชีพ
ทนายความ การศึกษาระดับปานกลาง (ปริญญาตรี) รายได้ปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อ
เดือน) และอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี)

1.2 กลุ่มแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศ ลักษณะของสมาชิกสภาจังหวัดกลุ่มนี้จะ
ประกอบอาชีพทนายความ การศึกษาระดับปานกลาง (ปริญญาตรี) รายได้ต่ำ (2,000-5,000
บาทต่อเดือน) และอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี)

1.3 กลุ่มแสวงหารายได้ ลักษณะของสมาชิกสภาจังหวัดกลุ่มนี้จะประกอบอาชีพ
นักธุรกิจ การศึกษาระดับปานกลาง (ปริญญาตรี) รายได้สูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน)
และมีอายุมาก (46-55 ปี)

1.4 กลุ่มแสวงหาความสะดวกสบาย ลักษณะของสมาชิกสภาจังหวัดกลุ่มนี้จะ
ประกอบอาชีพทนายความ การศึกษาสูง (สูงกว่าปริญญาตรี) รายได้ต่ำ (2,000-5,000 บาทต่อ
เดือน) และอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี)

1.5 กลุ่มแสวงหาความมั่นคง ลักษณะของสมาชิกสภาจังหวัดกลุ่มนี้จะประกอบ
อาชีพนักธุรกิจ การศึกษาสูง (สูงกว่าปริญญาตรี) รายได้ปานกลาง (5,001-10,000 บาทต่อ
เดือน) และอายุอยู่ในวัยกลางคน (36-45 ปี)

2. กลุ่มที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือกลุ่มที่มีลักษณะ เป็นตัวแทนของประชาชน
สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยากลุ่มนี้จะมีแรงจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภา
จังหวัด เพราะต้องการรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ลักษณะของสมาชิกสภาจังหวัด
กลุ่มนี้จะประกอบอาชีพรับจ้าง การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้สูง (มากกว่า 10,000 บาทต่อ
เดือน) และมีอายุน้อย (25-35 ปี)

สรุป

กล่าวได้ว่า สมาชิกสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สมาชิกสภาจังหวัดที่คำนึงแต่ประโยชน์ส่วนตัว จะถูกกระตุ้นเกือบทั้งหมดโดยเป้าหมายซึ่งทำให้ประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่าแก่สังคมส่วนรวม และสมาชิกสภาจังหวัดที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หรือกลุ่มที่มีลักษณะ เป็นตัวแทนของประชาชน สมาชิกสภาจังหวัดกลุ่มนี้จะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เป็นสิ่งสำคัญที่สุดนอกเหนือจากประโยชน์ส่วนตัว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย